

Dr. IVAN RABAR
(1948 – 1988)

Na zagrebačkom groblju Mirogoj u ponedjeljak, 18. travnja 1988. godine, poslje podne, zauvijek smo se oprostili od Ivice, dragog kolege i prijatelja, liječnika, doktora medicinskih znanosti i višeg znanstvenog suradnika u Laboratoriju za fiziologiju mineralnog metabolizma Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada Sveučilišta u Zagrebu. Pred tužnim su skupom njegovih najbližih te brojnih prijatelja, kolega i znanaca oproštajne govore održali dr. Maja Blanuša, u ime suradnika Instituta i Laboratorija u kojem je radio, i dr. Ladislav Krapac, u ime kolega liječnika-pjevača Glazbene sekcije ZLH.

Ivica Rabar rođen je prije četrdeset godina u Zagrebu i tu se školovao, radio i živio sve do svoje prerane smrti. Maturirao je 1966. godine na Klasičnoj gimnaziji. Iste godine položio je završni ispit na srednjoj muzičkoj školi kao dobitnik nagrade "Vatroslav Lisinski". Zatim se upisao na Medicinski fakultet gdje je diplomirao početkom 1973. godine. Iste godine dolazi kao postdiplomand u naš Institut. Magistrirao je 1976. obranivši rad "Utjecaj nekih faktora na metabolizam mangana u Štakora". Doktorirao je 1983. obranivši disertaciju "Utjecaj šljake iz procesa rasplinjavanja ugljena na farmakokinetiku nekih metala". Nakon magisterija stekao je znanstveno zvanje asistent, a nakon doktorata izabran je u zvanje višeg znanstvenog suradnika.

Boravio je kao stipendist Svjetske zdravstvene organizacije na Medunarodnom kursu o toksikologiji okoliša u Edinburgu i kao stipendist Republičkog Savjeta za znanstveni rad na školovanju u SAD u Centru za reproducijsku toksikologiju Medicinskog fakulteta u Cincinnatiju.

Bio je član Hrvatskog društva fiziologa, Hrvatskog društva za zaštitu od zračenja i Udruženja toksikologa Jugoslavije. Aktivno je sudjelovao u organima samoupravljanja Instituta i obavljao je dužnost odbornika u Vijeću udruženog rada Skupštine općine Medveščak.

Područje njegovih istraživanja odnosilo se na proučavanje fiziologije, toksikologije i radiotoksikologije teških metala te ispitivanje toksičnosti otpadnih produkata iz procesa uplinjavanja ugljena. Na tom području objavio je oko 40 znanstvenih radova i saopćenja pretežno u međunarodnim časopisima. Mnogi od tih radova imali su značajan odjek, koji se očitovao u velikom broju citata. Sudjelovao je na nizu domaćih i međunarodnih konгресa i sastanaka. U SAD sudjelovao je u izradi dokumenta Agencije za zaštitu okoline o mangangu.

Mimo ovih činjenica koje kazuju da je Ivica Rabar bio plodan i uspješan znanstveni radnik (zvanje viši znanstveni suradnik stekao je sa 35 godina) i da je obavljao niz društvenih i drugih funkcija, još mnogo više može se reći o Ivici kao čovjeku i kao prijatelju.

Njega su resila neka izvanredna ljudska svojstva. Volio je život, ljude, glazbu i obitelj. Svakom je bio voljan pomoći. Nije bilo posla koji nije htio prihvati ni posla koji ga nije zanimalo - bez obzira da li se radilo o sindikalnom izletu, društvenoj prehrani, dopremi uzorka iz Kosova, organizaciji puta na kongrese, dočekivanju stranaca na aerodromu. Volio je razgovarati o svim problemima i nikada nije žalio vremena ni truda da sasluša svoje sugovornike. Oduševljavao je svojom širinom gledanja, znanjem i inteligencijom.

Volio je korigirati radove za tisk. To u Laboratoriju nije nitko obavljao bolje i radnije nego Ivica. Jedno je vrijeme vršio dužnost urednika Vjesnika Hrvatskog društva fiziologa. Ta mu je dužnost bila posebno draga. Njegovi tekstovi u Vjesniku bili su jezično dočarani i puni duha.

Imao je hobije. Glazba je bila i ostala jedna od njegovih velikih ljubavi. Volio je svirati na klaviru. Aktivno je sudjelovao u Glazbenoj sekcijsi Zbora liječnika. Sudjelovao je u zbornom pjevanju. Volio je sve lijepo i dobro. Poznavao je umjetnost, lijepu književnost i poeziju kao i kulinarska umijeća. Volio je strane jezike. Glatko je razgovarao na engleskom, njemačkom ili francuskom jeziku. Posljednjih godina počeo je učiti i španjolski.

Bio je ponosan na svoj znanstveni uspjeh ali još ponosniji na svoju djecu. Lana i Filip bili su mu uvijek na pameti. Suradnici našeg Laboratorija dobro poznaju njegovu djecu, što po pričanju, što po videnju jer ih je često dovodio k nama. Prisnost i ljudskost u odnosima s ljudima bila je jedna od Ivičinih velikih vrlina.

U toku dužih bolovanja u zadnje vrijeme nije gubio interes za ono što se zbivalo u Laboratoriju i Institutu. Jako je želio sudjelovati u organizaciji međunarodnog kongresa Trace Elements in Man and Animals, koji Institut organizira u Dubrovniku 1990. godine. Za taj kongres sakupljaо je podatke do zadnjeg dana. Glavna mu je želja bila da kao član Organizacijskog odbora tog kongresa doprinese uspjehu tog znanstvenog skupa. Nažalost, Ivicu su njegovoj vječitoj težnji da stvara i postiže još više, vremenom sve više pogadala i ranjavala učestala poboljevanja i životne nedáce. Udaljavao se postepeno od naše zajedničke svakodnevne kolotečine i postao nam nedostupan, dalek i neshvaćen.

Svi oni koji su Ivicu poznavali nisu mogli prema njemu ostati ravnodušni. Sjećanja na njega bit će stoga s osjećajima tuge i ljubavi.

Pamtiti ćemo ono vrijeme koje smo s njim zajedno ugodno proveli, kada je on bio nedjeljiv dio cjeline našeg zajedničkog rada i življenja, a svatko od nas djelić njegova života i djelovanja. I žalit ćemo što je sve to tako kratko trajalo i sada je zauvijek neponovljivo i izgubljeno.

Prerano smo izgubili mladog znanstvenog radnika, dragog suradnika, kolegu i dobrog prijatelja. Nikada ga nećemo zaboraviti.

*Suradnici Laboratorija za fiziologiju
mineralnog metabolizma*